

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **İçişleri Bakanı Süleyman SOYLU** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.


Murat ÇEPNİ

İzmir Milletvekili

İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinin 14'ncü maddesine göre, herkesin başka ülkelerden sığınma talep etme hakkı bulunmaktadır. Savaş, siyasi krizler, sosyal ve ekonomik olumsuz koşullar nedeni ile yerlerinden edilmiş olan mülteciler Türkiye'deki geri gönderme merkezlerinde sıklıkla kötü muamele, şiddet ve insan hakları ihlali ile karşı karşıya kalmaktadır.

İğdır Geçici Geri Gönderme Merkezi (GGM), insan onuru ile bağdaşmayan iddialar ile gündeme gelmiştir. Demokratik toplum kuruluşlarının yaptığı açıklamaya göre; 07.03.2023 tarihinde GGM de 18 yaşındaki S.F.A. yine orada mülteci olarak kalan iki kişi tarafından cinsel saldırıya uğramıştır. Bu olay hakkında kurumda mevzuata uygun şekilde işlemler yapılmamış, ancak İğdır Barosu İnsan Hakları Komisyonunun yoğun çalışmaları sonucu soruşturma başlatılmış, şüpheli mülteciler gözaltına alınmış ve 30-03-2023 tarihinde haklarında yurt dışı yasağı verilerek GGM'ye gönderilmişlerdir.

Mülteciler, GGM'de olağan koşullarda en fazla altı ay kalmaları gerekirken daha uzun sürelerde tutulmaktadır. Resmi olmayan rakamlara göre binin üzerinde mülteci kalmaktadır.

Kurumda kantin olmadığından dolayı mülteciler hiç bir ihtiyacını karşılayamamaktadır. Bu durumun farklı istismarlara neden olduğu, temel ihtiyaçları, sigara vs. için mültecilerin fuhuşa sürüklendiği, bu işi organize eden kişilerin idare tarafından da bilindiği ve bu kişilere göz yumulduğu iddia edilmektedir.

Giyim eşyası da verilmediği için mülteciler kış ortasında tişört ve terlikle dolaşmak zorunda kalmaktadır. Avukatlar, mültecilerin giyim, sigara, yiyecek vb. ihtiyaçlarını dışarıdan alıp kendilerine vermek istediklerinde idare izin vermemektedir. Mültecilerin şahsi cep telefonları emanete alınmakta ve telefonlarına erişimleri engellenmektedir.

Avukatların, idari birime girmelerine hiçbir hukuki dayanağı olmadığı halde izin verilmemektedir. Kurumda tüm personel cep telefonunu kullanırken avukatların telefonları girişte emanete alınmaktadır.

80344

Mültecilere, avukat yardımı gibi yasal hakları hakkında bilgi verilmemekte, bu durum da hak ihlallerine neden olmaktadır.

Bu bağlamda;

1- Iğdır GGM’de 18 yaşındaki Afganistanlı S.F.A.’nın aynı yerde kalan mülteciler tarafından cinsel saldırıya uğradığı, Iğdır Barosu İnsan Hakları Komisyonunun yoğun çalışmaları sonucu soruşturma başlatıldığı ve buna rağmen failer ile aynı yerde tutulduğu bilginiz dahilinde midir? Mağdurun, failerle aynı yerde tutulmasının gerekçesi nedir?

2- Iğdır GGM’de 18 yaşındaki S.F.A.’ile tercüman olmadan görüşme yapıldığı, mağdura avukat hakkı vs. için bilgi verilmediği, iddialarına ilişkin açıklamanız var mıdır?

3- Iğdır GGM’de cinsel saldırı suçlarının sıklıkla işlendiği ve S.F.A örneğinde olduğu gibi idarenin olayların üstünü örtmeye çalıştığı iddiasına ilişkin açıklamanız var mıdır?

4- Iğdır GGM’de kantin olmamasının gerekçesi nedir? Mültecilerin temel ihtiyaçlarına erişimleri, telefon ile aileleri ile görüşmeleri neden sağlanmamaktadır? Kıyafet vs. ihtiyaçlarının avukatların temin etmesine neden izin verilmemektedir?

5- Temel ihtiyaçlarını karşılamak için bazı mültecilerin fuhuşa zorlandığı ve bu olaylara idare tarafından göz yumulduğu iddiası araştırılmakta mıdır? Bu konuda görevini kötüye kullanan görevliler hakkında soruşturma yapılacak mıdır?

6- Bakanlığınız resmi verilerine göre Iğdır GGM’de kaç mülteci kalmaktadır?

7- Iğdır GGM’de en son denetim ne zaman yapılmıştır? Ne gibi bulgular tespit edilmiştir? Denetim sonucu kamuoyu ile paylaşılacak mıdır?

8- Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliğinin yetkilerini Göç İdaresi Başkanlığı’na bıraktıktan sonra uluslararası denetimden dışında kalan GGM’ler de kötü muamelenin, geri göndermeye zorla ikna etmenin, hastalıkların ve hak ihlallerinin arttığı iddiasına ilişkin açıklamanız nedir?

9- Geri gönderme merkezlerinin, mültecilerin haklarına tam erişim sağlayacakları ve temel insani ihtiyaçlarını giderecekleri şekilde düzenlemesi yapılacak mıdır?